

ที่นั่นคือ
บ้านของฉัน

การแสวงหาทางออกอย่างเร่งด่วนเพื่อ
ยุติปัญหาเด็กไร้สัญชาติ

#IBELONG

“ ในชีวิตมนุษย์ เรามีช่วงเวลาเป็นเด็กที่สั้นนัก
จากการถูกเลือกปฏิบัติ ความสับสนและ
ที่มีความหมายกับปัจจุบัน เด็กๆ ของเรา

โลกควรจะเป็น

ความรู้สัญชาติเป็นอุปสรรคสำคัญต่อชีวิตของเด็กโดยที่เด็กจะต้องเผชิญความทุกข์
สิ้นหวัง หากเราจะฝากอนาคตไว้กับคนรุ่นต่อไป ชีวิตของพวกเขาไม่ควรจะเป็นส่วน
จึงไม่ควรถูกทิ้งให้ไร้สัญชาติ

บ้านของเด็กทุกคน

— อันโตนิโอ กูแตเรส

ข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ

เด็กไร้สัญชาติ

ต้องเผชิญกับการถูกเลือกปฏิบัติไปตลอดชีวิต
สถานะไร้สัญชาตินั้น ล้วนส่งผลต่อการเรียนรู้ การเจริญเติบโต รวมไปถึงการบรรลุถึง
เป้าหมายและความฝันสำหรับอนาคต

อย่างน้อย ทุกๆ ๑๐ นาทีจะมีเด็กไร้สัญชาติถือกำเนิดขึ้นมา ณ ที่แห่งใดแห่งหนึ่งบนโลก
ใบนี้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัญหาที่เพิ่มขึ้นในทุกขณะ ทั้งนี้ใน ๒๐ ประเทศที่มีจำนวนประชากร
ไร้สัญชาติมากที่สุดนั้นมีเด็กไร้สัญชาติอย่างน้อย ๗๐,๐๐๐ คนถือกำเนิดขึ้นในแต่ละปี

ความรู้สัญชาติมีผลกระทบที่ร้ายแรงอย่างยิ่ง กล่าวคือ มากกว่า ๓๐ ประเทศ เด็กต้องมี
เอกสารแสดงสัญชาติเพื่อเข้ารับการรักษาพยาบาล นอกจากนี้มีจำนวน ๒๐ ประเทศเป็น
อย่างน้อยที่เด็กไร้สัญชาติไม่สามารถได้รับวัคซีนอย่างถูกต้องตามกฎหมายได้

รายงานฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลเชิงลึกที่นอกเหนือไปจากจำนวนสถิติ
เหล่านี้ โดยข้อมูลดังกล่าวได้มาจากประสบการณ์จริงที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน
ไร้สัญชาติ อีกทั้งยังนำเสนอด้วยว่า พวกเขาได้รับผลกระทบจากภาวะไร้สัญชาติอย่างไรบ้าง

ในเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ UNHCR ได้พูดคุยในประเด็นที่เกี่ยวกับ
ประสบการณ์ต่อความเป็นเด็กไร้สัญชาติ กับเด็กและเยาวชนที่อยู่ในภาวะไร้สัญชาติ
มากกว่า ๒๕๐ ราย^๑ ในเจ็ดประเทศทั่วโลก ซึ่งรวมถึงพ่อแม่และผู้ปกครองของเด็กและ
เยาวชนเหล่านี้ด้วย

รายงานฉบับนี้ถือว่าการสำรวจที่มีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ฉบับแรก ที่ได้
รวบรวมทัศนคติของเด็กและเยาวชนไร้สัญชาติจากหลายๆ ประเทศไว้ด้วยกัน เด็กและ
เยาวชนหลายคนไม่เคยเล่าถึงชีวิตในภาวะไร้สัญชาติของพวกเขากับใครเลย

นอกจากนี้รายงานฉบับนี้ ยังชี้ให้เห็นถึงปัญหาของการที่ไม่ถูกรับรองเป็นพลเมืองของ
ประเทศใดๆ เลยนั้น ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการศึกษา การเข้าถึงบริการทางสาธารณสุขและ
ผลกระทบต่อโอกาสในการทำงานอย่างไรบ้าง อีกทั้งยังได้เปิดเผยถึงผลกระทบทางจิตใจ
และปัญหาอันซับซ้อนที่เกิดขึ้นจากความเป็นคนไร้สัญชาติ ที่ไม่ได้เกิดเฉพาะในเด็กเท่านั้น
แต่ยังรวมไปถึงครอบครัวของพวกเขา สังคมและประเทศชาติอีกด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นอย่าง
ชัดเจนถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการยุติและป้องกันปัญหาเด็กไร้สัญชาติ

^๑ UNHCR ได้พูดคุยกับเด็กและเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน ๒๕ ปี

ประเด็นที่พบ

การศึกษา

“เด็กทุกคนควรมีสิทธิในการศึกษาและเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด”

(บุญ, อายุ ๑๖ ปี จากประเทศไทย)

จากการที่ UNHCR ได้จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเด็กและเยาวชนไร้สัญชาติพบว่าพวกเขาต้องเผชิญกับอุปสรรคหลายประการทางการศึกษา ในบางกรณีโรงเรียนหลายแห่งไม่อนุญาตให้นักเรียนที่ไม่ได้ถือสัญชาติเข้าเรียน หรือเรียกเก็บค่าเล่าเรียนจากนักเรียนต่างชาติในอัตราที่สูงเกินไป ทำให้พวกเขาไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาได้ ในหลายกรณีเด็กไร้สัญชาติถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าสอบปลายภาค หรือ ถูกเพิกถอนประกาศนียบัตรสำเร็จการศึกษาซึ่งส่งผลให้พวกเขาไม่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและขาดโอกาสที่จะได้ทำงานที่ดีบ่อยครั้งที่เด็กเหล่านี้พบว่าตนเองไม่สามารถยื่นขอรับทุนการศึกษาหรือกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาได้ ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีอุปสรรคใดๆ เกิดขึ้นก็ตาม ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นไม่ได้แตกต่างกัน ซึ่งก็คือเยาวชนคนหนึ่งไม่สามารถทำตามความฝันของเขาได้

การสาธารณสุข

“ทำไมผมถึงต้องเป็นทุกข์อย่างนี้”

(ปราทาบ, อายุ ๑๕ ปี จากประเทศมาเลเซีย)

มีหลายกรณีที่เด็กไร้สัญชาติและผู้ปกครองของพวกเขาจำเป็นต้องยกเลิกความตั้งใจในการเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลที่ได้มาตรฐาน แม้ว่าจะอยู่ในภาวะเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บอย่างสาหัสก็ตาม ข้อจำกัดในการเดินทาง อัตราค่ารักษาพยาบาลที่สูงสำหรับชาวต่างชาติ การเลือกปฏิบัติ รวมถึงการขาดความรู้ในด้านสุขอนามัย ล้วนเป็นข้อจำกัดต่อการเข้าถึงการสาธารณสุขของเด็กที่ UNHCR ได้พูดคุยด้วย ในบางกรณี การขาดเอกสารแสดงสัญชาติทำให้แม่ที่ไร้สัญชาติเลือกที่จะให้กำเนิดทารกที่บ้านแทนการคลอดที่โรงพยาบาล ซึ่งทำให้เกิดความซับซ้อนในการเข้าถึงการจดทะเบียนการเกิดของเด็ก ถึงแม้ว่าเด็กเหล่านี้จะได้รับสัญชาติในภายหลังที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว แต่การตกอยู่ในภาวะไร้สัญชาติขณะที่เป็นเด็กนั้นย่อมส่งผลทางลบต่อจิตใจในระยะยาว

ความเป็นเด็ก

“ผมไม่ได้เล่นเบสบอลในช่วงปิดเทอมฤดูร้อนนี้”

(ใจ, อายุ ๑๓ ปี จากสาธารณรัฐโดมินิกัน)

นอกเหนือจากการที่เด็กถูกปฏิเสธการเข้าถึงสิทธิทางการศึกษาและการสาธารณสุขแล้วนั้น ภาวะความไร้สัญชาติยังคุกคามเสรีภาพของหลายๆ คนในด้านความปลอดภัย โอกาสในการใช้ชีวิตแบบเด็กทั่วไป ที่จะได้วิ่งเล่นหรือเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ การถูกตราว่าเป็นคนนอกที่ขี้ขลาดอยู่ในประเทศของตนเองนั้น ทำให้หลายคนจำเป็นต้องรับมือกับการถูกเลือกปฏิบัติตั้งแต่อายุยังน้อย เด็กบางคนต้องอยู่ในสถานการณ์ที่บังคับให้พวกเขาจำต้องดิ้นรนใช้ชีวิตจนถึงวัยอันควร เช่น ต้องทำงานตั้งแต่อายุยังน้อย ต้องอาศัยในที่ที่ไม่มีความปลอดภัย หรือต้องทนต่อการถูกล่วงละเมิดจากกลุ่มผู้มีอำนาจ นอกจากนี้ในหลายกรณีที่มีระดับความรุนแรงมาก พบว่า เด็กไร้สัญชาติทั้งหญิงและชายต่างเสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิดและถูกแสวงหาผลประโยชน์

โอกาสในการทำงาน

“ไม่มีประตูบานใดในโลกเปิดต้อนรับฉัน”

(จิแรร์, อายุ ๑๙ ปี จากสาธารณรัฐจอร์เจีย)

ความไร้สัญชาติที่ไม่ได้รับการแก้ไขนั้นนับว่าเป็นข้อจำกัดสำคัญต่อเยาวชนหลายคนที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมครั้งนี้ ในการที่พวกเขาจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความกังวลประการหนึ่งที่ได้รับการกล่าวถึงเป็นอย่างมากจากเยาวชนทั้งหญิงและชายคือโอกาสในการที่จะได้ทำงานที่ตรงกับความสามารถ ความมุ่งมั่นและศักยภาพของพวกเขา ข้อจำกัดทางการศึกษาและเสรีภาพในการเดินทางนับว่าเป็นปัจจัยหลักต่อโอกาสในการทำงานและเป็นอุปสรรคต่อการหลุดพ้นจากวงจรความยากจนและการถูกกีดกันให้เป็นคนชายขอบ ซึ่งผลกระทบของภาวะไร้สัญชาติที่ถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนรุ่นต่อไป เยาวชนไร้สัญชาติทุกคนจากกิจกรรมนี้ต่างสามารถเข้าถึงปัจจัยพื้นฐานแต่ไม่อาจมีความคาดหวังถึงอนาคตที่พวกเขาใฝ่ฝันได้

๘๘๘ ข ที่นคอบ้านของฉน

สาระสำคัญที่ได้จากการพูดคุยกับเด็กและเยาวชนไร้สัญชาติคือความรู้สึกถึงความผูกพันกับประเทศที่พวกเขาถือกำเนิดและอาศัยอยู่มาทั้งชีวิต ทางออกที่ดีที่สุดต่อปัญหาความไร้สัญชาติที่ใช้ได้ในเกือบทุกกรณี คือการเปลี่ยนความสัมพันธ์ที่มีอยู่แล้วระหว่างเด็กและประเทศที่เป็นบ้านเกิดเมืองนอน ให้เป็นความผูกพันทางตัวบทกฎหมาย โดยการให้สัญชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งและควรจะได้รับ การดำเนินการโดยเร็วที่สุด เพื่อจะได้ไม่มีเด็กที่ต้องเติบโตอย่างไร้ศักดิ์ศรี หรือต้องเผชิญต่อการถูกล่วงละเมิดจากความไร้สัญชาติ

การป้องกันและการแก้ไขปัญหาเด็กไร้สัญชาตินั้น เป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักของ UNHCR ในการรณรงค์เพื่อยุติปัญหาความไร้สัญชาติภายในระยะเวลา ๑๐ ปี หรือภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๗” (UNHCR’s Campaign to End Statelessness in 10 Years) ในการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายนี้ UNHCR ได้เรียกร้องให้ทุกประเทศดำเนินการตามแนวทางที่สอดคล้องกับ “แผนปฏิบัติการสากลเพื่อยุติปัญหาความไร้สัญชาติ” (Global Action Plan to End Statelessness) ดังต่อไปนี้:

- ยินยอมให้เด็กถือสัญชาติของประเทศที่เด็กนั้นถือกำเนิด ซึ่งถ้าไม่ดำเนินการเช่นนั้น เด็กจะตกอยู่ในภาวะไร้สัญชาติ
- แก้ไขกฎหมายที่ไม่อนุญาตให้มารดาส่งผ่านสัญชาติของตนไปยังบุตรได้เช่นเดียวกับบิดา
- ยกเลิกกฎหมายและการปฏิบัติที่ปฏิเสธสัญชาติของเด็กด้วยสาเหตุทางชาติพันธุ์ เชื้อชาติ หรือศาสนา
- รับประกันว่ามีกระบวนการเกิดให้กับเด็กทุกรายเพื่อป้องกันภาวะไร้สัญชาติ

บทนำ

ในเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ UNHCR ได้ทำกิจกรรมการแลกเปลี่ยนพูดคุยกับเด็กและเยาวชน^๑ จำนวนกว่า ๒๕๐ คน รวมถึงพ่อแม่, ผู้ปกครอง, กลุ่มประชาสังคม และรัฐบาลในเจ็ดประเทศอื่นได้แก่ โกตดิวัวร์, สาธารณรัฐโดมินิกัน, จอร์เจีย, อิตาลี, จอร์แดน^๒, มาเลเซีย และประเทศไทย^๓ เกี่ยวกับประสบการณ์ต่อภาวะไร้สัญชาติที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก ซึ่งถือว่าเป็นครั้งแรกที่มีการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนทัศนคติของเด็กและเยาวชน ที่นอกจากจะมีเนื้อหาสาระครอบคลุมประเด็นความไร้สัญชาติแล้ว ยังเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ของผู้เข้าร่วมมากที่สุดเท่าที่เคยมีมา อีกทั้งยังเป็นครั้งแรกที่เด็กและเยาวชนส่วนมากได้เปิดเผยถึงเรื่องราวของการที่มีชีวิตอยู่แบบไร้สัญชาตินั้นว่าเป็นเช่นไร

คำบอกเล่าของเด็กและเยาวชนแต่ละคนจากกิจกรรมครั้งนี้ได้ถูกนำเสนอให้เห็นอย่างชัดเจนในรายงานฉบับนี้ ว่าภาวะไร้สัญชาติเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้, การเติบโต, การเล่น และการสร้างชีวิตให้สมบูรณ์ และยังได้ชี้ให้เห็นว่าภาวะไร้สัญชาตินั้นเป็นสิ่งที่ขัดขวางการเข้าถึงการศึกษา, การเข้ารับบริการทางสาธารณสุข และโอกาสในการได้ทำงานที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังเปิดเผยถึงสภาพจิตใจที่ถูกรบกวน ไม่เพียงแต่กับคนรุ่นเยาว์เท่านั้นแต่รวมถึงครอบครัว, ชุมชนและประเทศชาติด้วย

ทุกวันนี้เด็กจำนวนหลายล้านคนกำลังเฝ้ามองชีวิตวัยเด็กที่สูญหายไปของตนโดยปราศจากความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งและปราศจากความรู้สึกว่าได้รับความคุ้มครอง ซึ่งมาพร้อมกับการมีสัญชาติ ทั้งนี้ นับว่าเป็นสิ่งที่น่ากังวลเป็นอย่างยิ่ง ที่ในขณะที่แผนงานว่าด้วยสิทธิมนุษยชนสากลได้ระบุไว้อย่างชัดเจนถึงการให้ความคุ้มครองสิทธิของเด็กที่ครอบคลุมในเรื่องของสิทธิที่เด็กทุกคนจะต้องมีสัญชาติ โดยที่สิทธิด้านนี้ได้รับความคุ้มครองภายใต้

©UNHCR / R. ARNOLD

ได้มาตรา ๗ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (United Nations Convention on the Rights of the Child) ซึ่ง ๑๙๔ ประเทศจากจำนวนทั้งหมด ๑๙๖ ประเทศทั่วโลกได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญานี้ สิทธิในการมีสัญชาตินี้ยังได้ถูกระบุไว้ในตราสารระดับสากลและภูมิภาคหลายฉบับ ดังเช่นที่คณะกรรมการแอฟริกันเพื่อสิทธิและสวัสดิการของเด็ก (African Committee on the Rights and Welfare of the

ภาพกิจกรรมการแลกเปลี่ยนกับ
เด็กและเยาวชนไร้สัญชาติ
ในประเทศไทยเลซีย

Child) ได้มีมติเมื่อไม่นานมานี้ว่า “การเป็นเด็กไร้สัญชาติเป็น
สิ่งที่ขัดแย้งต่อหลักการประโยชน์สูงสุดของเด็ก^๕”

ไม่มีเหตุผลใดที่เด็กจะต้องไร้สัญชาติไม่ว่าจะด้วยการถูก
เลือกปฏิบัติที่แฝงอยู่ในกฎหมายสัญชาติหรือด้วยเหตุผลอื่นใด
ก็ตาม ภาวะไร้สัญชาติที่เกิดขึ้นกับเด็กนั้นสามารถป้องกันได้
การเห็นถึงความสำคัญของผลกระทบด้านลบที่เกิดจากภาวะไร้
สัญชาติของเด็ก และการดำเนินการเพื่อป้องกันปัญหาไม่ว่าจะ
ในตัวบทกฎหมายหรือวิถีทางปฏิบัตินั้น ย่อมจะทำให้รัฐ
สามารถรับรองความเกี่ยวพันที่แท้จริงที่เกิดขึ้นระหว่างเด็กกับ
ประเทศของตนผ่านทางกรให้สัญชาติได้

๒. เด็กและเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน ๒๔ ปี

๓. ในประเทศจอร์แดน กิจกรรมการแลกเปลี่ยนพูดคุยนี้ถูกจำกัดอยู่ในประเด็น
ที่ว่าด้วยการป้องกันภาวะไร้สัญชาติภายในกลุ่มของเด็กผู้ลี้ภัยชาวซีเรีย

๔. เหตุผลที่ประเทศเหล่านี้ได้ถูกคัดเลือกเพื่อจัดกิจกรรม เนื่องจากมีประชากร
ไร้สัญชาติหรือมีประชากรที่อยู่ในภาวะเสี่ยง (ประเทศจอร์แดน) โดยคำนึงถึง
ความหลากหลายทางภูมิศาสตร์

๕. คณะกรรมการแอฟริกันเพื่อสิทธิและสวัสดิการของเด็ก, คำตัดสินคดีเด็ก
ชาวนูเบียและรัฐบาลเคนยา ๒๒ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๔

สาเหตุหลักของภาวะไร้สัญชาติ ที่เกิดขึ้นกับเด็ก

การเลือกปฏิบัติ

การเลือกปฏิบัติ เช่น การเลือกปฏิบัติที่อยู่บนพื้นฐานของความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์, เชื้อชาติ, ศาสนา หรือ เพศสภาพ ล้วนเป็นสาเหตุหลักของปัญหาความไร้สัญชาติที่เกิดขึ้นทั่วโลก ประชากรไร้สัญชาติส่วนใหญ่ในโลกเป็นชนกลุ่มน้อย และพบว่ามีประเทศอย่างน้อย ๒๐ ประเทศที่ยังคงมีกฎหมายสัญชาติอันมีลักษณะเป็นการกีดกันการให้สัญชาติหรืออนุญาตให้เพิกถอนสัญชาติด้วยเหตุผลทางด้านชาติพันธุ์, เชื้อชาติหรือศาสนา

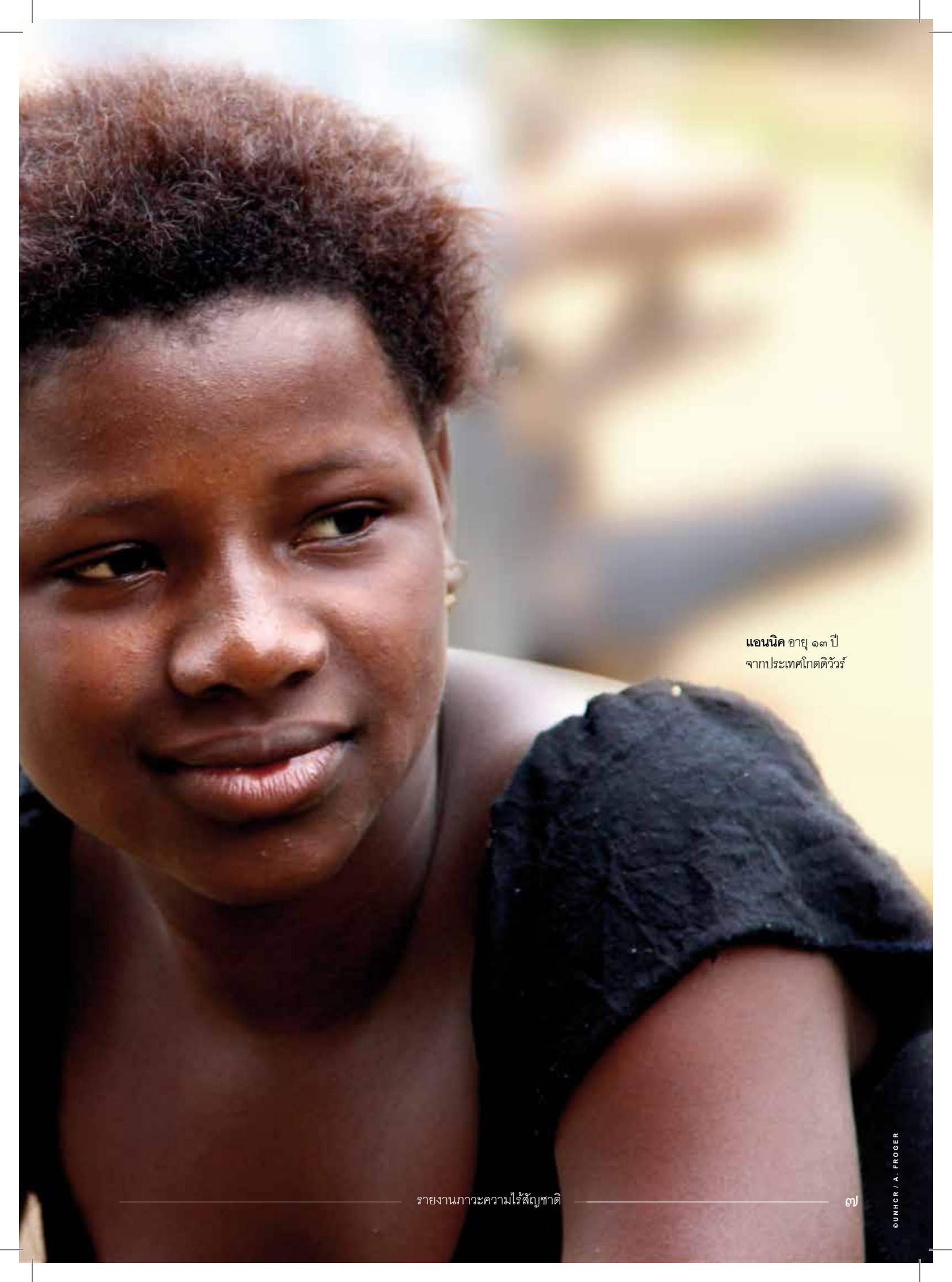
ในบางประเทศ แม้ว่าจะมีตัวบทกฎหมายที่ปราศจากการเลือกปฏิบัติ แต่ในการดำเนินงานที่แท้จริงแล้วนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นอาจจะแตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น สาธารณรัฐโดมินิกันที่แม้ว่ากฎหมายจะระบุการให้สัญชาติไว้อย่างชัดเจน แต่บ่อยครั้งที่บุคคลที่มีเชื้อสายไฮติถูกปฏิเสธการให้สัญชาติโดยฝ่ายงานทะเบียนราษฎร

จำนวน ๒๗ ประเทศทั่วโลกมีกฎหมายสัญชาติที่ไม่อนุญาตให้มารดาส่งผ่านสัญชาติของตนไปยังบุตรได้ดังเช่นบิดา ซึ่งสถานการณ์นี้อาจทำให้เด็กตกอยู่ในภาวะไร้สัญชาติได้ในกรณีที่พ่อเป็นคนไร้สัญชาติ หรือเสียชีวิต หรือละทิ้งครอบครัว หรือไม่มีความประสงค์ หรือไม่สามารถส่งต่อสัญชาติได้

“ลูกของฉันไม่มีสัญชาติ เพราะว่าปู่ไม่มีสัญชาติและพ่อก็ไม่มีสัญชาติด้วย และฉันก็ไม่สามารถทำอะไรเพื่อพวกเขาได้ ในระบบของประเทศเลบานอน แม่ไม่สามารถส่งต่อสัญชาติไปยังลูกหรือสามีได้ [...] ถ้าปัญหาของลูกๆ ไม่ได้

รับการแก้ไข พวกเขาจะไม่มีอนาคต” อามาล สตรีชาวเลบานอน ผู้เป็นแม่ของรามมา เด็กอายุ ๙ ขวบ ที่ไม่มีสัญชาติ ได้กล่าวไว้

ในประเทศอิตาลี คำร้องหรือการแสดงเจตจำนงส่วนบุคคล ถือเป็นข้อกำหนดที่ต้องมีในกระบวนการขอแปลงสัญชาติ คริสตินาซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกายและความคิด เกิดในประเทศอิตาลีโดยที่ไม่มีสัญชาติ แม้ว่าปัจจุบันเธอจะสามารถขอสัญชาติอิตาลีได้เนื่องจากมีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์แล้วก็ตาม แต่นับว่าเป็นเรื่องที่ยากลำบากสำหรับเธอที่จะเข้าใจถึงแนวคิดว่าด้วยความเป็นพลเมือง และยิ่งกว่านั้นการแสดงเจตจำนงในการขอสัญชาติอิตาลี หรือการเตรียมคำร้องของเธอเองนั้นล้วนแล้วแต่เป็นอุปสรรคที่เธอไม่สามารถทำได้ ด้วยเหตุนี้ทำให้คริสตินาไม่มีโอกาสยื่นคำร้องเพื่อขอสัญชาติได้เลย ซึ่งเป็นสิ่งที่ซานโดกัน พ่อเชื้อสายโรมาของคริสตินา ซึ่งไม่มีสัญชาติเช่นกัน ถือว่าเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ “สำหรับลูกสาวของผม สิทธิในการได้รับสัญชาติเป็นสิทธิประการเดียวที่เรามี”

แอนนิก อายุ ๑๓ ปี
จากประเทศโกตดิวัวร์

คริสตินา อายุ ๑๘ ปี และครอบครัวของเธอ จากประเทศอิตาลี

©UNHCR / F. MARTINO

ช่องว่างในกฎหมายสัญชาติ

มาตรการบางประการในกฎหมายสัญชาติสามารถป้องกันการส่งผ่านความไร้สัญชาติจากคนรุ่นหนึ่งไปยังรุ่นต่อไปได้ และยังสามารถช่วยในกรณีที่พ่อแม่ที่มีสัญชาติแต่ไม่สามารถส่งผ่านไปยังลูกได้ หรือกรณีที่เด็กถูกทอดทิ้งและไม่ทราบว่ามีพ่อแม่ผู้ใดเป็นพ่อแม่ ทั้งนี้จำนวนประเทศเกินกว่าครึ่งหนึ่งในโลกยังขาดหรือมีมาตรการการป้องกันภาวะดังกล่าวในกฎหมายสัญชาติที่ไม่เพียงพอในการที่จะให้สัญชาติแก่เด็กไร้สัญชาติที่เกิดในเขตแดนของตน ในบางกรณีพบว่ากฎหมายสัญชาติที่มีมาตรการป้องกันภาวะไร้สัญชาติแล้วนั้น ยังมีช่องว่างในการนำไปปฏิบัติ ซึ่งนับว่าเป็นสาเหตุหลักของการเกิดภาวะไร้สัญชาติในเด็ก โดยที่เด็กไร้สัญชาติจำนวนอย่างน้อย ๗๐,๐๐๐ รายเกิดขึ้นทุกปีในประเทศที่มีจำนวนประชากรไร้สัญชาติมากที่สุด ๒๐ ประเทศ

เด็กที่ถูกทอดทิ้งโดยที่ไม่ทราบว่ามีพ่อแม่ผู้ใดเป็นพ่อแม่ผู้ใด นับว่าเป็นอีกกลุ่มที่เสี่ยงต่อการตกอยู่ในภาวะไร้สัญชาติ จำนวนเกือบหนึ่งในสามของประเทศทั้งหมดไม่มีบทบัญญัติใดๆ ในกฎหมายสัญชาติที่ระบุถึงการให้สัญชาติแก่เด็กกลุ่มนี้ที่พบในเขตประเทศของตน ดังเช่น ในประเทศโกตดิวัวร์ ที่ซึ่งไม่มีบทบัญญัติหรือมาตรการการป้องกันใดๆ ประกอบกับประวัติศาสตร์ของประเทศที่มีการอพยพและการเกิดสงครามภายใน ทำให้มีจำนวนคนไร้สัญชาติโดยประมาณเกือบ ๗๐๐,๐๐๐ คน โดยที่ ๓๐๐,๐๐๐ คนในนั้น เชื่อว่าเป็นเด็กที่ถูกทอดทิ้ง

ในประเทศโกตดิวัวร์ แอนนิค วัย ๑๓ ปี ถูกทอดทิ้งให้อยู่ในความดูแลและอาศัยอยู่กับตาและยายตั้งแต่เธอยังเป็นเด็กเล็ก ไม่กี่ปีหลังจากนั้นตาและยายเสียชีวิตลง และเธอได้ไปอยู่ในความดูแลของ

ครอบครัวที่มีชาติพันธุ์เดียวกัน ด้วยเหตุที่เธอไม่ได้รับการจดทะเบียนการเกิด จึงไม่มีหลักฐานใดๆ ที่จะใช้พิสูจน์ความสัมพันธ์ทางสายโลหิตได้ ครอบครัวบุญธรรมของเธอพยายามที่จะตามหาพยานบุคคลที่จะสามารถให้การถึงผู้ให้กำเนิดของเธอได้ แต่ความพยายามดังกล่าวไม่เป็นผล ด้วยเหตุนี้ เจ้าหน้าที่จึงให้ข้อสรุปว่า ไม่เป็นที่ทราบแน่ชัดว่าผู้ใดเป็นผู้ให้กำเนิดแอนนิค ซึ่งหมายความว่าแอนนิคไม่สามารถได้รับการพิจารณาให้ได้มาซึ่งสัญชาติไอวอเรียนและยังคงมีสถานะเป็นบุคคลไร้สัญชาติ

การไม่มีทะเบียนเกิด

การไม่มีทะเบียนเกิดสามารถเป็นอุปสรรคสำคัญที่จะทำให้นักบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่สามารถพิสูจน์ความสัมพันธ์กับรัฐที่ตนควรจะได้รับสัญชาติ ซึ่งหมายความว่า มีความเสี่ยงต่อการตกอยู่ในภาวะไร้สัญชาติก็เป็นได้ ทั้งนี้เนื่องจากทะเบียนเกิดเป็นสิ่งซึ่งแสดงว่าบุคคลผู้นั้นเกิดที่ใดและใครเป็นผู้ให้กำเนิด ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการระบุว่าเด็กควรจะได้รับสัญชาติใดของประเทศใด

การไม่มีทะเบียนเกิดสร้างความเสี่ยงต่อภาวะไร้สัญชาติให้กับกลุ่มคนบางกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ลี้ภัย, ผู้อพยพ รวมทั้งชนเร่ร่อนและผู้ที่อยู่ตามแนวชายแดน ด้วยเหตุนี้ทะเบียนเกิดนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีของเด็กผู้ลี้ภัยชาวซีเรียที่เกิดในเขตแดนของประเทศที่ให้ที่พักพิง ในจำนวนนั้นมีเด็กหลายคนที่พักพิงจากพ่อแม่และครอบครัว การมีทะเบียนเกิดนับว่าเป็นสิ่งที่จะช่วยป้องกันการเกิดภาวะไร้สัญชาติในกลุ่มเด็กเหล่านี้ อีกทั้งยังเป็นหลักฐานแสดงการถือสัญชาติซีเรีย ทำให้พวกเขาสามารถเดินทางกลับสู่ซีเรียได้เมื่อสถานการณ์เอื้ออำนวย

การศึกษา

เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนพูดคุยในครั้งนี้ได้เปิดเผยถึงอุปสรรคนานัปการต่อเรื่องการศึกษา ในบางกรณีโรงเรียนบางแห่งไม่รับเด็กต่างชาติเข้าเรียน หรือเรียกเก็บค่าเล่าเรียนจากเด็กต่างชาติในอัตราที่สูง จนทำให้ไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาคิด บางครั้งเด็กไร้สัญชาติถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าสอบปลายภาคหรือถูกเพิกถอนใบประกาศนียบัตรสำเร็จการศึกษาและปริญญาบัตร ซึ่งทำให้พวกเขาไม่สามารถเข้าศึกษาต่อและทำงานที่เหมาะสมได้ นอกจากนี้บ่อยครั้งที่พวกเขาพบว่าตนเองไม่มีคุณสมบัติยื่นขอทุนการศึกษาหรือกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาได้เลย ในบางกรณีแม้ว่าปัจจัยอื่นๆ จะเอื้ออำนวย แต่โอกาสทางการศึกษานั้นถูกจำกัด เพียงเพราะเด็กไร้สัญชาติไม่ได้รับอนุญาตให้เดินทางไม่ว่าจะเป็นภายในหรือข้ามพรมแดนของประเทศ ไม่ว่าปัญหาอุปสรรคจะเป็นอย่างไร ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นก็คือ เด็กคนนั้นๆ ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างที่ควรจะเป็น

การศึกษาขั้นพื้นฐาน-ไม่ใช่สิทธิเสมอไป

เด็กไร้สัญชาติทั้งหมดที่ UNHCR พุดคุยด้วยล้วนสามารถเข้าถึงการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานได้ ทั้งนี้ในสาธารณรัฐโดมินิกัน, ประเทศอิตาลี,

มาเลเซีย และไทยไม่ได้จำกัดการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานของเด็กไร้สัญชาติ แต่สำหรับประเทศโกตดิวัวร์และจอร์เจียนั้น เอกสารแสดงตัวตนถือเป็นสิ่งจำเป็น กระนั้น เด็กเหล่านี้เกือบทั้งหมดได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งบ่อยครั้งเป็นเพราะความยืดหยุ่นในกฎเกณฑ์และความปรารถนาดีของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู

นอกจากนี้พ่อแม่และเด็กไร้สัญชาติหลายรายเล่าให้ฟังว่า พวกเขาต้องเฝ้าขอความเห็นใจจากครู เพื่อให้มีโอกาสได้เรียนหนังสือ ดังเช่น อีซาเบลลา เด็กสาวไร้สัญชาติเชื้อสายไฮติจากสาธารณรัฐโดมินิกัน เล่าว่า “ทางโรงเรียนมักจะให้แสดงเอกสารแสดงตัวตนอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ฉันรู้สึกอับอายมาก แต่ฉันก็สามารถจบการศึกษามาได้ด้วยความช่วยเหลือจากคุณครู”

ในทำนองเดียวกัน เคติ เด็กสาววัย ๑๙ ปีจากสาธารณรัฐจอร์เจีย เล่าว่า เธอสามารถเข้าเรียนได้เนื่องจากผู้อำนวยการโรงเรียนรู้สึกสงสารเธอ เธอบอกว่า เธอสำนึกในบุญคุณของผู้อำนวยการท่านนี้มาก เพราะหากมีการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่รัฐแล้วพบว่าท่านได้อนุญาตให้เด็กไร้สัญชาติที่ไม่มีเอกสารแสดงสถานะใดๆ เข้าเรียนได้นั้น ท่านจะต้องรับความผิด

ธิดา อายุ ๑๘ ปี
จากประเทศไทย

อุปสรรคในการศึกษาต่อ

จากกิจกรรมครั้งนี้ แม้ว่าเยาวชนส่วนมากมีความปรารถนาที่จะศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยหลังจากที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้วนั้น มีเพียงไม่กี่คนที่สามารถบรรลุความฝันนี้ได้ ในประเทศโกตดิวัวร์และสาธารณรัฐโดมินิกัน กำหนดว่า เด็กจะต้องผ่านการสอบระดับประเทศภาคประถมศึกษาก่อน จึงจะสามารถสมัครเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาได้ ทั้งนี้ สิทธิในการที่จะสามารถเข้าสอบดังกล่าวได้นั้น มักจะถูกจำกัดให้เฉพาะเด็กที่สามารถพิสูจน์สัญชาติได้

ในประเทศไทยและอิตาลี การศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นนั้นมักมีอุปสรรค กล่าวคือ แม้ว่าประเทศไทยจะไม่มีข้อจำกัดในการศึกษาชั้นสูง แต่เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วม

กิจกรรมได้เล่าว่า ข้อจำกัดในการเดินทางที่กำหนดใช้กับคนไร้สัญชาติในประเทศไทย รวมทั้งโอกาสในการขอรับทุนการศึกษาและการกู้ยืมเงินเพื่อศึกษานั้น จำกัดไว้เฉพาะผู้ถือสัญชาติไทย พัชรี เด็กสาวชนเผ่า ซึ่งไร้สัญชาติ วัย ๑๕ ปี จากประเทศไทย กล่าวว่า “ฉันสอบได้คะแนนค่อนข้างดีเลยทีเดียว บางทีอาจจะสูงที่สุดในชั้นเสียด้วยซ้ำ แต่ทุกครั้งเมื่อมีทุนการศึกษามา เพื่อนคนอื่นที่มีบัตรประชาชนมักจะได้รับทุนนั้นไป” บุญ อายุ ๑๖ ปี เพื่อนร่วมชั้นของพัชรี ได้กล่าวย้ำแทนความรู้สึกของเด็กหลายๆ คนจากทุกประเทศที่ร่วมกิจกรรมนี้ว่า “เด็กทุกคนควรจะมีสิทธิในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด”

ผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในตัวเองและพฤติกรรมการแสดงออก

ด้วยเหตุที่ต้องมีการเจรจาต่อรองกับทางโรงเรียนเกี่ยวกับกระบวนการรับเข้าเรียน บ่อยครั้งส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการเข้าเรียนหรือต้องเลื่อนไปยังภาคการศึกษาถัดไป ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนไร้สัญชาติเข้าเรียนล่าช้ากว่าเด็กทั่วไปอยู่หลายปี สถานการณ์เช่นนี้ส่งผลกระทบต่อเด็กเหล่านี้ แม้ว่าภายหลังพวกเขาจะได้รับสัญชาติก็ตาม มาเรีย เด็กสาวจากสาธารณรัฐโดมินิกัน เล่าว่า “ฉันไม่ได้เรียนหนังสือถึง ๔ ปี เพราะฉันไม่มีทะเบียนเกิด แต่ในท้ายที่สุดแล้ว เมื่อฉันได้ทะเบียนเกิด ฉันรู้สึกโล่งใจมาก แต่ก็ยังรู้สึกวุ่นวายของฉันหายไปตั้ง ๔ ปี”

บางครั้งการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ทำให้เด็กจากครอบครัวเดียวกัน มีสถานะทางสัญชาติที่ต่างกัน ซึ่งส่งผลให้ได้รับโอกาสที่ต่างกันด้วย อเลเนจันดรา เด็กสาวไร้สัญชาติที่เกิดในสาธารณรัฐโดมินิกัน กล่าวว่า “พี่น้องของฉันบางคนมีเอกสารรับรองและสามารถเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้ แต่ฉันเรียนไม่ได้ เพราะว่าฉันไม่มีเอกสารพวกนั้น”

เด็กจำนวนหนึ่งเห็นว่า การที่พวกเขาไม่มีสัญชาติและไม่สามารถเข้าโรงเรียนได้นั้น นำไปสู่การเกิดปัญหาสังคมที่ร้ายแรง ดังเช่นในกรณีของเอ็ดวิน เด็กชายไร้สัญชาติ วัย ๑๖ ปี เชื้อสายทมิฬจาก

ประเทศมาเลเซีย ที่ได้รับผลกระทบจากการขาดโอกาสในการเข้าเรียน ด้วยความที่เป็นกำพร้าตั้งแต่อายุน้อย เอ็ดวินเติบโตขึ้นมาในสถานรับเลี้ยงซึ่งเขาไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่เหมาะสม นอกจากนี้เขาไม่สามารถเข้าโรงเรียนได้ เนื่องจากไม่สามารถรับภาระค่าเล่าเรียนที่สูงลิบที่ทางโรงเรียนเรียกเก็บจากเด็กที่ไม่มีบัตรประชาชน ทำให้เขาใช้ชีวิตไปในทางที่ผิดและกลายเป็นเด็กที่ติดสุราและยาเสพติด

ปัจจุบันในขณะที่เข้ารับการบำบัดนี้ เอ็ดวินได้พูดถึงจุดเชื่อมต่อของสถานการณ์ที่เขาต้องเผชิญกับภาวะไร้สัญชาติของเขา ว่า “ถ้าผมมีเอกสารแสดงสัญชาติ บางทีผมอาจจะไม่ต้องเผชิญกับภาวะที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ผมคงไม่หลงไปคบกับเพื่อนที่ไม่ดีและผมคงไม่ไปรับเอานิสัยที่ไม่ดีนั้นมา ผมคงจะอยู่ในโรงเรียนและคงจะพยายามไล่ตามความฝันที่จะเป็นนักฟุตบอลของทีมชาติมาเลเซีย ผมมีสไตล์การเล่นของตนเอง แล้วจะเรียกมันว่า เอ็ดวินสไตล์ ซึ่งเชื่อว่าดีกว่าสไตล์การเล่นของโรนัลโด ถึงแม้ว่าเขาจะเป็นแรงบันดาลใจของผมก็ตาม”

บุญ อายุ ๑๖ ปี
จากประเทศไทย

“เด็กทุกคนควรจะมีสิทธิ ซึ่งเป็นสิ่งที่

A close-up portrait of a young boy with dark hair and a bright smile, wearing a light blue collared shirt over a white t-shirt. The background is a soft-focus green outdoor setting.

เอ็ดวิน อายุ ๑๖ ปี
จากประเทศมาเลเซีย

ในการศึกษาเล่าเรียน สำคัญที่สุด”

การเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุข

มีจำนวนประเทศมากกว่า ๓๐ ประเทศที่เด็กจะต้องมีเอกสารแสดงตัวตนจึงจะสามารถเข้ารับบริการสาธารณสุขได้ และมีอย่างน้อย ๒๐ ประเทศที่เด็กไร้สัญชาติไม่สามารถรับวัคซีนอย่างถูกต้องตามกฎหมายได้ นอกจากนี้ข้อจำกัดในการเดินทาง, ค่ารักษาพยาบาลที่สูงสำหรับคนไร้สัญชาติ รวมถึงการเลือกปฏิบัติในรูปแบบอื่นๆ ต่างก็เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงบริการทางสาธารณสุขของเด็กและเยาวชนไร้สัญชาติ นี่ไม่เพียงแต่จะกระทบต่อแผนการป้องกันและรักษาสุขภาพในเด็กเท่านั้น แต่ยังเป็นคำตอบที่จะปฏิเสธการรักษาที่ได้มาตรฐานแม้แต่กับกรณีที่มีความเจ็บป่วยร้ายแรงหรือการบาดเจ็บ นอกจากนี้สภาพจิตใจของเด็กที่ต้องเผชิญกับปัญหาอันเนื่องมาจากภาวะไร้สัญชาติ ยังส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความคาดหวังต่ออนาคตของเด็กเหล่านี้ แม้ว่าต่อมาพวกเขาจะได้รับสัญชาติหลังจากที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วก็ตาม

ปราทป อายุ ๑๕ ปี
จากประเทศมาเลเซีย

“ทำไมผมถึงต้องเป็นทุกข้ออย่างนี้”

อุปสรรคต่อการเข้ารับการรักษาพยาบาล

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้หลายคนกล่าวว่า พวกเขามักประสบปัญหาเมื่อต้องการเข้าไปรับบริการทางด้านสุขภาพ ทั้งนี้เนื่องจากพวกเขาไม่มีเอกสารแสดงสถานะบุคคลนั่นเอง ตัวอย่างหนึ่งเกิดขึ้นที่ประเทศอิตาลี เมื่อพ่อแม่ชาวโรมาพบว่า ลูกๆ ที่ไม่มีสัญชาติของพวกเขาไม่สามารถเข้ารับการรักษาจากกุมารแพทย์ของรัฐหรือการสาธารณสุขเด็กได้ พวกเขาจำต้องพาลูกๆ ไปรักษาที่แผนกฉุกเฉินของโรงพยาบาลทั่วไปแทน แม้จะเป็นแค่ความเจ็บป่วยเล็กๆ น้อยๆ ก็ตาม ซานโดกัน พ่อที่ไร้สัญชาติชาวโรมาของคริสตินา เด็กหญิงผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย กล่าวว่า “ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับพ่อแม่ที่จะได้รับความรู้ด้านสาธารณสุขจากกุมารแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ส่วนข้อมูลด้านโภชนาการและภูมิคุ้มกันเป็นสิ่งที่คุณไม่มีทางจะได้จากแผนกฉุกเฉินของโรงพยาบาลหรอก แต่นี่เป็นทางเลือกเดียวที่เรามี แม้กระทั่งอาการเจ็บคอ ”

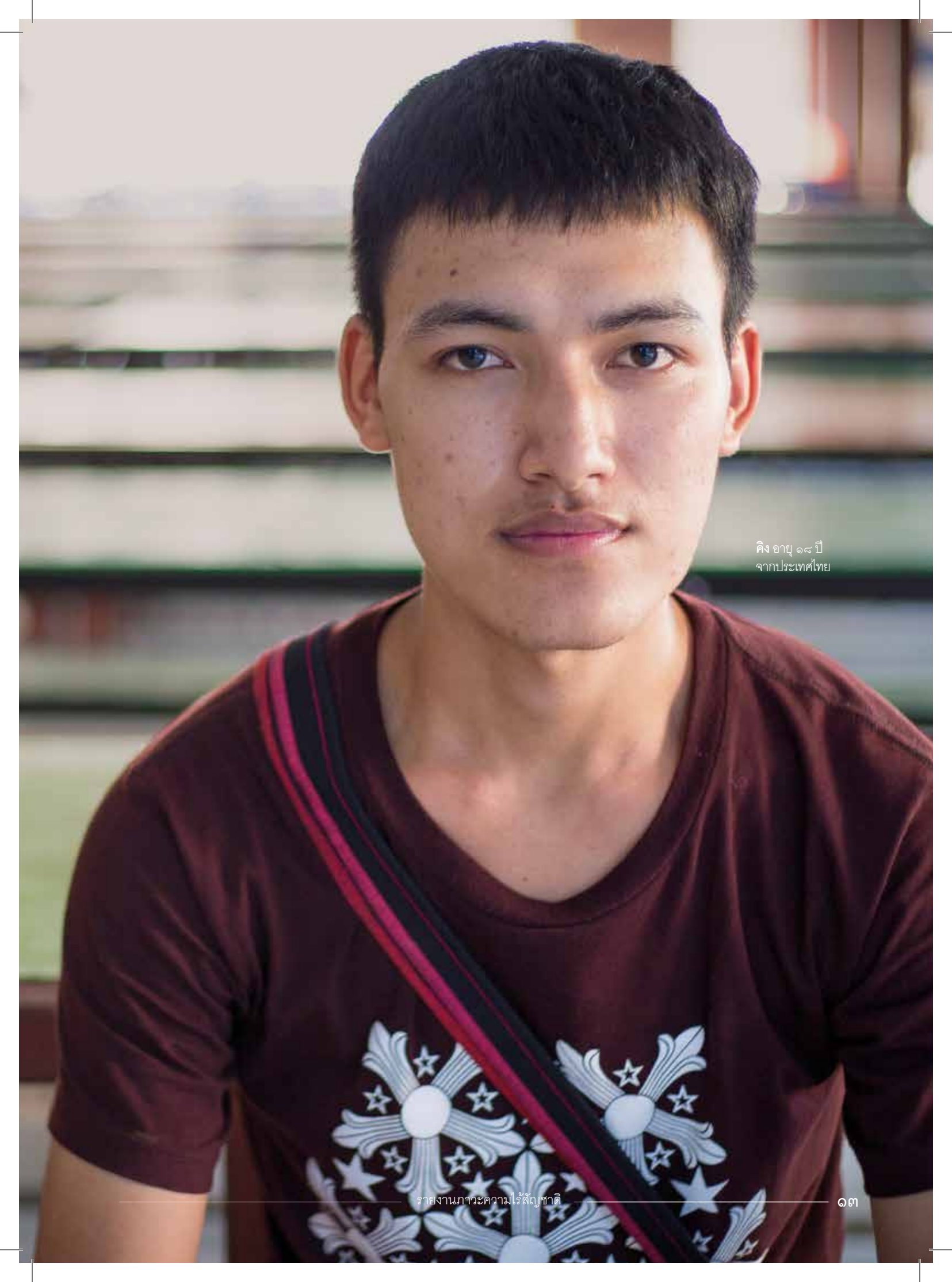
ในประเทศมาเลเซีย ทั้งพ่อแม่และผู้ปกครองของเด็กผู้พิการที่ไร้สัญชาติ ได้เล่าถึงความยุ่งยากที่พวกเขาต้องเผชิญในการขอรับบริการและการสนับสนุนจากภาครัฐสำหรับเด็กๆ เหล่านี้ ซานโตส พ่อของเด็กชายวัย ๑๔ ปี ที่มีความผิดปกติของกระดูกสันหลัง เปิดเผยว่า ลูกของเขาไม่มีสิทธิที่จะได้รับเก้าอี้รถเข็นซึ่งเป็นสวัสดิการของรัฐ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยในการเคลื่อนไหวของเขา แต่ท้ายที่สุดแล้ว ซานโตสสามารถหาทุนช่วยเหลือผ่านทางองค์กรเอกชนในชุมชนของเขาได้เอง เช่นเดียวกับในประเทศอิตาลี ซานโดกันมีความกังวลต่อความพิการของลูกสาวและความสามารถที่เธอจะดูแลตนเองได้โดยที่ปราศจากความช่วยเหลือของรัฐ เขา

กล่าวว่า “ขณะที่ผมยังมีชีวิตอยู่ ผมสามารถดูแลเธอได้ แต่ผมคงไม่สามารถดูแลลูกที่ป่วยไปได้อีก ๓๐ หรือ ๔๐ ปีเป็นแน่”

ข้อจำกัดทางการเงิน

อุปสรรคที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดสำหรับบุคคลไร้สัญชาติในการที่จะเข้าถึงบริการทางสาธารณสุขที่ถูกนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนกันในครั้งนี้คือ อัตราค่ารักษาพยาบาลที่สูง แม้ว่าหลายๆ ประเทศจะให้เงินช่วยเหลือหรือแม้กระทั่งให้บริการทางด้านสาธารณสุขแก่ประชากรของตนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย แต่สำหรับบุคคลไร้สัญชาติแล้วนั้น ป่วยครั้งที่พวกเขาจำต้องจ่ายในอัตราที่สูงขึ้น ที่กำหนดไว้สำหรับชาวต่างชาติ ซึ่งยิ่งทำให้ไม่สามารถเข้าถึงการรักษาพยาบาลที่จำเป็นได้เลย

พ่อแม่บางคนเล่าให้ฟังว่า เนื่องจากมีการกำหนดค่ารักษาพยาบาลสำหรับคนต่างสัญชาติในอัตราที่สูง ซึ่งนั่นหมายความว่าเมื่อตอนที่เขาเกิดหรือตอนที่ลูกๆ ของเขาเกิดนั้น จำต้องทำคลอดกันที่บ้าน แทนการไปโรงพยาบาล ซึ่งยังเป็นปัญหาในการจดทะเบียนการเกิด พ่อแม่บางรายยอมรับว่าพวกเขาเคยคิดที่จะสวมสิทธิใช้เอกสารแสดงสัญชาติของเพื่อนและเพื่อนบ้านแทน ซานติ แม่ของเด็กชายไร้สัญชาติเชื้อสายทมิฬจากประเทศมาเลเซีย เล่าว่า “ลูกชายของฉันอายุสี่ขวบ เขาไม่เคยไปโรงพยาบาลเลย แม้กระทั่งตอนเกิด เขาก็เกิดที่บ้าน ทำไมนะหรือ ก็เพราะว่าเขาไม่มีสัญชาติ ถ้าในอนาคตเขาเกิดป่วยหนักขึ้นมาและจำเป็นต้องไปโรงพยาบาล เราก็แค่ยื่นเอกสารของคนอื่น”

A portrait of a young man with short, dark hair and a serious expression. He is wearing a dark red t-shirt with a white graphic design on the front. The background is a blurred outdoor setting with a railing and a building.

คิง อายุ ๑๘ ปี
จากประเทศไทย

จิเร่อร์ อายุ ๑๙ ปี
จากสาธารณรัฐจอร์เจีย

เด็กไร้สัญชาติหลายคนเล่าถึงสถานการณ์ที่ครอบครัวของเขาต้องรับภาระหนี้จำนวนมากจากการที่ต้องกู้ยืมเงินจากเพื่อนและเพื่อนบ้านเพื่อนำมาจ่ายค่ารักษาพยาบาล คิง อายุ ๑๙ ปี จากชนเผ่าอาซาในประเทศไทย จำได้ว่า ตอนที่พี่ชายของเขาซึ่งไม่มีสัญชาติเช่นเดียวกัน ประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์อาการสาหัสนั้น เขาเล่าว่า “การที่จะรักษาพี่ เราจำต้องจ่ายค่ารักษาในอัตราของคนต่างชาติ แม่ของผมต้องไปขอยืมเงินจำนวนมากมาจากเพื่อนบ้าน และทุกวันนี้แม่ก็ยังคงต้องจ่ายหนี้อยู่”

ปราทาบป์ วัย ๑๕ ปี จากประเทศมาเลเซีย จำได้ถึงตอนที่เขาได้รับบาดเจ็บอย่างรุนแรงที่ขาจากการเล่นฟุตบอล ความเป็นคนไร้สัญชาติของเขานั้นเป็นสิ่งที่เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลถามถึง “ผมโกรธมากตอนนั้น เพราะว่าไม่มีใครอยากจะช่วยผมเลยแม้ว่าเขาจะเห็นว่าผมมีอาการแย่มากก็ตาม พวกเขาตรวจสอบสถานะของผม แม้ว่าผมกำลังอยู่ในภาวะฉุกเฉิน เป็นความผิดของผมหรือที่ที่ผมไม่มีสัญชาติ ผมก็เกิดในประเทศนี้เช่นเดียวกับชาวมาเลเซียคนอื่น ๆ แล้วทำไมผมต้องมาเป็นทุกซ์แบบนี้ด้วย”

การแบกรับความเสี่ยง ความอับอาย และบาดแผลทางจิตใจ

สำหรับบางคนแล้วนั้น การรับความช่วยเหลือหรือแม้แต่การขอกู้ยืมเงินเพื่อนำไปรักษาพยาบาลเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก การที่ไม่สามารถแสดงเอกสารทางราชการที่ถูกร้องขอเพื่อเข้ารับการรักษาพยาบาล รวมทั้งการที่ไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายที่สูงได้นั้น ตัวอย่างหนึ่งคือครอบครัวของจิเร่อร์ วัย ๑๙ ปี จากสาธารณรัฐจอร์เจีย ซึ่งเลือกที่จะทำการรักษาอาการบาดเจ็บของเขาที่บ้าน จิเร่อร์กล่าวว่า “ตอนที่ผมยังเด็ก ขาของผมหัก แล้วถึงแม้ว่าผมควรจะถูกส่งไปโรงพยาบาล แต่ที่บ้านเลือกที่จะไม่ไป เพราะเรารู้ว่าผมไม่มีทางที่จะได้รับการรักษา เพราะว่าผมไม่มีเอกสารแสดงสัญชาติ ดังนั้นผมจึงถูกรักษาที่บ้าน แล้วใช้เวลานานมากกว่าที่ผมจะหายดี มันลำบากจริงๆ”

ความอับอายที่จะต้องเผชิญกับการถูกพิสูจน์สถานะว่าสามารถเข้ารับการรักษาได้หรือไม่นั้น เป็นสิ่งที่สร้างความอับอายให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนหนึ่งเลยทีเดียว ดังเช่น อิลเอนา แม่ที่ไร้สัญชาติ

© UNHCR / K. SHARTAVA

คนหนึ่งจากสาธารณรัฐโดมินิกัน จำได้ถึงเหตุการณ์ที่เธอพยายาม ต่อรองและร้องขอความเห็นใจจากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลเพื่อให้ช่วย ลูกของเธอ เธอเล่าว่า “เป็นสิ่งที่น่าอัศจรรย์ที่เราไม่มีเอกสารใดๆ มา แสดง แม้กระทั่งที่โรงพยาบาล เจ้าหน้าที่บอกฉันว่า ลูกจะไม่ได้ รับการรักษาใดๆ เพราะเราไม่มีเอกสาร แต่หลังจากที่ฉันร้องขอ ความเห็นใจพักใหญ่ พวกเขา ก็ยอมช่วย”

คาวิตา วัย ๒๒ ปี จากประเทศมาเลเซีย อธิบายให้ฟังว่าความที่ เป็นคนไร้สัญชาติ ทำให้เธอลงเลที่จะไปพบแพทย์ แม้ว่าเธอจำเป็นที่ จะต้องได้รับการรักษาก็ตาม “ในระยะหลังนี้ ฉันโอบอ้อมและมีเลือด ปนออกมาด้วย ฉันไปหาหมอที่คลินิกแล้วทานยาแต่อาการไม่ดีขึ้น หมอที่คลินิกแนะนำให้ไปที่โรงพยาบาล แต่การที่จะไปที่นั่นเป็น เรื่องที่น่าอายสำหรับฉันมาก เพราะพวกเขาจะถามคำถามฉันเป็น ล้านข้อ ว่าฉันเป็นใคร มาจากไหน เพราะว่าฉันไม่มีเอกสารแสดง สัญชาติ พวกเขา มักจะสงสัยและซักไซ้ไล่เลียงฉัน และนั่นทำให้ฉัน รู้สึกเหมือนกับว่าฉันไปขโมยของมา ดังนั้นฉันจึงไม่ไปโรงพยาบาล”

นอกจากนี้เป็นเรื่องน่าเศร้าที่พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก ที่เติบโตมาในภาวะที่ไม่มีสัญชาตินั้นล้วนถูกกระทบอย่างรุนแรงทาง ด้านจิตใจ หลายๆ คนให้ภาพของตัวเองว่าเป็น “คนที่ไร้ตัวตน,” “คน ต่างด้าว,” “คนที่อยู่ในเงามืด,” “เหมือนกับหมาข้างถนน” และ “คน ไร้ค่า” ดังเช่น พาโลมา วัย ๑๖ ปี จากสาธารณรัฐโดมินิกัน ได้อธิบาย ถึงความรู้สึกขัดแย้งกันของการรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและการถูกกีดกัน เธอกล่าวว่า “ฉันรู้สึกเป็นชาวโดมินิกัน แม้ว่าจะไม่มีเอกสารทางการ ใดๆ แต่บางคนก็มองฉันว่าไม่มีความเป็นคนโดมินิกัน เพราะว่าฉัน ไม่มีเอกสารเหล่านั้น” คาวิตา เด็กสาวที่น่าสงสารจากประเทศ มาเลเซีย ได้พูดถึงเรื่องที่น่าเศร้าใจว่า “บางที่ฉันคิดว่าฉันน่าจะฆ่า ตัวตาย แต่ครอบครัวเป็นสิ่งเดียวที่ทำให้ฉันไม่คิดจะทำเช่นนั้น”

เลลิ วัย ๑๙ ปี ผู้ซึ่งเคยเป็นเด็กไร้สัญชาติมาตั้งแต่เกิด แต่เมื่อไม่ นานมานี้เธอเพิ่งได้รับสัญชาติอิตาลี ได้เล่าถึงปัญหาที่เธอต้องเผชิญ อันสืบเนื่องมาจากการได้สถานะและสัญชาติใหม่ เธอกล่าวว่า “ถึง แม้ว่าตอนนี้ฉันจะถือสัญชาติอิตาลี แต่ความเป็นคนไร้สัญชาติ มัน ยังอยู่ข้างใน เหมือนเป็นรอยแผลเป็น”

“ผมไม่ได้เล่นเบสบอลในช่วง

โจ อายุ ๑๓ ปี
จากสาธารณรัฐโดมินิกัน

นอกจากจะละเลยหลักการพื้นฐานของสิทธิเด็กแล้วนั้น ภาวะไร้สัญชาติยังคุกคามเสรีภาพของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นเสรีภาพที่จะได้รับความคุ้มครอง เสรีภาพที่จะได้เล่น เสรีภาพที่จะรู้สึกอิสระ ในฐานะที่เป็นเด็ก

การแข่งขันกีฬาและความสนุกสนานที่ได้ใช้เวลาในช่วงปิดภาคเรียนล้วนเป็นสิ่งที่ดีๆ ต้องการ แต่เรื่องราวที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่ร่วมในกิจกรรมครั้งนี้เป็นสิ่งที่ต่างออกไป การถูกตราว่าเป็นคนนอกของประเทศที่พวกเขาใช้ชีวิตว่าเป็นบ้านเกิดเมืองนอนนั้น ทำให้พวกเขาต้องรับมือกับการถูกเลือกปฏิบัติตั้งแต่อายุยังน้อย บางคนต้องอยู่ในสถานการณืที่บีบบังคับให้เขาต้องดิ้นรนเพื่อเอาตัวรอดตั้งแต่ยังไม่ถึงวัยอันควร พวกเขาจำต้องทำงาน ต้องอาศัยในย่านที่ไม่ปลอดภัย หรือต้องทนกับการบีบบังคับจากเจ้าหน้าที่ ในบางสถานการณ์ที่รุนแรง เด็กตกเป็นเหยื่อของการถูกกดขี่และแสวงหาผลประโยชน์

การต้องเติบโตก่อนถึงวัยอันควร

เหมือนเช่นเด็กทั่วไป เด็กไร้สัญชาติจำนวนมากใช้เวลาว่างในการเล่นกีฬาและไปฝึกจนถึงอนาคตที่จะเป็นนักกีฬาอาชีพ แต่บ่อยครั้งที่ความฝันนั้นมักจะจางหายไป นิรันดร์ วัย ๑๖ ปี จากประเทศไทยเล่าให้ฟังว่า “ผมอยากจะลงแข่งกับเพื่อนๆ แต่บางครั้งผมลงแข่งไม่ได้ เพราะผมไม่มีสัญชาติ ผมอยากจะเป็นนักฟุตบอลอาชีพมาก”

เด็กและเยาวชนจากสาธารณรัฐโดมินิกัน ต่างบอกว่า เบสบอลเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมสูงสุดในประเทศ และถือว่าเป็นกิจกรรมโปรดของพวกเขาด้วย แต่ว่ามีเพียงบางคนเท่านั้นที่จะสามารถเอาดีทางกีฬาประเภทนี้ได้ แม่คนหนึ่ง กล่าววว่า “มีคนยื่นข้อเสนอในการเข้าร่วมทีมเบสบอลเพื่อเดินทางไปแข่งขันถึงต่างประเทศให้แก่ลูกชายของฉัน แต่ด้วยความที่ไม่มีสัญชาติ ทำให้เขาไม่มีโอกาสเข้าร่วมทีมได้”

ปิดเทอมฤดูร้อนนี้”

ด้วยข้อกำหนดในการจำกัดการทำงานและการเข้าถึงสวัสดิการต่างๆ ภาวะไร้สัญชาตินับว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ครอบครัวต้องเผชิญกับความเครียดและความกดดันทางการเงิน ด้วยเหตุนี้สมาชิกในครอบครัวที่มีอายุน้อยที่สุดอาจจะถูกบังคับให้หางานทำในประเทศจอร์เจีย การที่จะเข้าถึงบริการของรัฐ รวมทั้งการรับความช่วยเหลือทางสังคมต่างๆ ล้วนแล้วแต่ต้องมีการแสดงสถานะบุคคล จิแรรี่ กล่าวว่า “ถ้าคุณไม่มีเอกสาร คุณจะไม่มีสิทธิรับความช่วยเหลือใดๆ [...] ผมต้องทำงานตั้งแต่ยังเด็ก ผมต้องดูแลยาย ซึ่งยายก็ไม่มีสัญชาติเหมือนกัน”

วัยรุ่นบางคนจากสาธารณรัฐโดมินิกัน เปิดเผยถึงการที่พวกเขาใช้เวลาช่วงปิดภาคเรียนทำงานคัดแยกขยะเพื่อที่จะหารายได้เพิ่มเติมแม้เพียง

เล็กน้อยเอามาจุนเจือครอบครัว หนึ่งในนั้นคือ โจ ผู้ที่เราจะพบเขาได้ในช่วงปิดภาคเรียนที่ที่ทิ้งขยะในเมือง ซาน เปโดร เดอ มาโคริสท่ามกลางไร่อ้อยในภาคตะวันออกของประเทศ “สนามเด็กเล่น” แห่งนี้เป็นที่ที่เขาใช้เวลาทั้งหมดในช่วงวันหยุด ในการค้นหาเศษเหล็ก โจบอกว่า เขาสามารถหาเงินได้ถึง ๕๐ เปโซ (เพียงมากกว่า ๑ ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อวัน

โจ ซึ่งอาศัยอยู่กับครอบครัวและเข้าโรงเรียนที่ย่าน เอล โซโคหนึ่งในย่านที่สร้างด้วยถ่านอิฐ ใช้เป็นที่พักอาศัยของคนงานในไร่และครอบครัวตั้งแต่ครั้งแรกของศตวรรษที่ ๒๐ บอกว่า “ผมชอบไปโรงเรียน” “ผมชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์” ในขณะเดียวกัน การใส่หมวกเบสบอลของเขาก็แสดงให้เห็นถึงความชื่นชอบอีกอย่างหนึ่งที่แพร่หลายในหมู่วัยรุ่นโดมินิกัน โจ ยอมรับว่า “เมื่อผมโตขึ้น ผมอยากจะเป็นนักเบสบอล” “แต่ผมก็ไม่มีโอกาสได้เล่นเบสบอลในช่วงปิดเทอมฤดูร้อนนี้”

ความรู้สึกไม่ปลอดภัยที่มักจะเกิดขึ้น อย่างสม่ำเสมอ

ภาวะไร้สัญชาติเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กรู้สึกไม่ปลอดภัยและหวาดกลัวที่จะเดินทางไปไหนมาไหน ชันนา อายุ ๑๙ ปี จากประเทศมาเลเซีย จำได้ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเธอเมื่อตอนอายุ ๑๗ ปี และยังคงฝังใจเธออยู่ว่า “เมื่อสองปีก่อน ขณะที่ฉันอยู่บนรถโดยสาร รถหยุดที่ด่านตรวจ แล้วตำรวจก็ขึ้นมาค้นหาใจจร พวกเขาตรวจฉันแล้วเนื่องจากว่าฉันไม่มีเอกสารแสดงสถานะประจำตัว พวกเขาสั่งให้ฉันลงจากรถ มันน่าอับอายมาก เหมือนกับฉันเป็นคนร้าย ฉันต้องไปที่สถานีตำรวจ แต่สุดท้ายทุกอย่างก็คลี่คลาย แต่มันเป็นประสบการณ์ที่เลวร้ายเอามากๆ”

โจเซฟ วัย ๒๓ ปี จากประเทศโกตดิวัวร์ อธิบายให้ฟังถึงความรู้สึกหวาดกลัวที่เขาต้องออกจากหมู่บ้านของเขา “ผมไม่สามารถเดินทางไปไหนมาไหนได้ เพราะว่าตำรวจและเจ้าหน้าที่หน่วยต่างๆ มักจะขอเอกสาร เพราะผมไม่มีเอกสาร พวกเขาจึงเรียกเป็นเงินแทน แต่ผมไม่มีเงินจ่าย พวกเขาจึงขู่ที่จะทำร้ายและจับผม”

ประเด็นด้านความปลอดภัยนั้นมักจะเกี่ยวกับการมีสัญชาติ ดังพ่อที่ไร้สัญชาติคนหนึ่งจากประเทศอิตาลี ดิมิทริ ได้เล่าให้ฟังถึงเหตุการณ์ที่เขาถูกจับและถูกข่มขู่ที่จะถูกส่งตัวออกนอกประเทศเมื่อตอนที่เขาอายุ ๑๘ ปี ชานโดกัน พ่อที่ไร้สัญชาติอีกคนหนึ่ง กล่าวว่า การถือสัญชาติอิตาลีนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงถึงการได้รับการคุ้มครอง ดังนั้นการที่ครอบครัวของเขาถูกระบุว่าเป็นชาวโรมา นั่นคือการบงบอกถึงการที่จะถูกเลือกปฏิบัติ

อาตี วัย ๑๘ ปี จากประเทศไทย อธิบายถึงการที่ไม่มีสัญชาตินั้น ครอบครัวของเธออาจจะถูกไล่ออกจากบ้านเมื่อไรก็ได้ เธอเล่าว่า “แม่ของฉันซื้อที่ดินมาจากคนรู้จักแบบไม่มีเอกสารเป็นลายลักษณ์

อักษร เพราะว่าครอบครัวเราไม่มีใครมีสัญชาติ จึงไม่สามารถไปซื้อเป็นเจ้าของในโฉนดที่ดินได้ ฉันทัวมาก ว่าบ้านของเราจะถูกยึดไป”

ความเสี่ยงที่จะถูกกดขี่และแสวงหาผลประโยชน์

ความรู้สึกไร้สัญชาติสามารถส่งผลให้ภาวะเสี่ยงที่มีอยู่เลวร้ายลงไปอีกได้ ในกรณีที่รุนแรงก็สามารถทำให้เกิดการกดขี่และแสวงหาผลประโยชน์ได้ ในประเทศโกตดิวัวร์ เด็กที่ถูกทอดทิ้งจำนวนมากไร้สัญชาติ และการที่พวกเขาไม่มีเอกสารแสดงตัวตนและสัญชาติก็นำมาซึ่งทำให้พวกเขาตกอยู่ในภาวะที่เลวร้ายลงไปอีก เดวิด อายุ ๑๐ ขวบ ไม่สามารถไปโรงเรียนได้ เนื่องจากผู้ปกครองเห็นว่า ไม่มีโรงเรียนใดที่จะรับเด็กที่ไม่มีเอกสารเข้าเรียน ภาวะเช่นนี้ส่งผลที่ร้ายแรงต่อตัวเขา เขากลายเป็นเด็กที่ควบคุมตัวเองไม่ได้ และด้วยเหตุนี้ทำให้ต้องถูกแยกห้องนอน ในขณะที่เพื่อนๆ และพี่น้องบุญธรรมต่างไปโรงเรียน เดวิดกลับต้องทำหน้าที่พาผู้แกะไปกินหญ้าและทำงานบ้านต่างๆ

การได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสมล้วนส่งผลต่อเด็กไร้สัญชาติเมื่อพวกเขาโตขึ้น เคลมมิ่งทิน วัย ๒๒ ปี และ โอลีล วัย ๒๑ ปี สองพี่น้องไร้สัญชาติที่อาศัยอยู่ในเมืองอาบิเดจัน ประเทศโกตดิวัวร์ ผู้ซึ่งถูกบังคับให้ต้องทำงานในร้านอาหารตั้งแต่อายุยังน้อย และต่อมาถูกบังคับให้ค้าประเวณีโดยบ้ำาที่ให้การเลี้ยงดูมาตั้งแต่เธอสองคนยังเด็ก การไม่ได้รับความคุ้มครองอันเนื่องมาจากไม่มีเอกสารแสดงตัวตนและสัญชาตินั้น ทำให้พวกเขารู้สึกว่าไม่สามารถขอความช่วยเหลือใดๆ จากใครได้ จนกระทั่งพวกเขารู้สึกว่าไม่สามารถทนกับสถานการณ์ที่เลวร้ายนี้ได้อีกต่อไปแล้ว จึงได้ตัดสินใจหนีจากเหตุการณ์ครั้งนั้นเธอสองคนสูญเสียข้าวของทุกอย่าง รวมทั้งทะเบียนเกิดของลูกชายวัย ๔ ขวบของเคลมมิ่งทินด้วย ซึ่งอาจจะทำให้เขากลายเป็นเด็กไร้สัญชาติไปอีกคน

คาวิตา วัย ๒๒ ปี
จากประเทศมาเลเซีย

จิเรย์ อายุ ๑๙ ปี
จากสาธารณรัฐจอร์เจีย

“ไม่มีประตูบานใดในโลก เปิดต้อนรับฉัน”

ความคับข้องใจประการหนึ่งที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุดจากเยาวชนผู้เข้าร่วมในกิจกรรมนี้ คือการที่พวกเขาไม่สามารถทำงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถ ความใฝ่ฝันและศักยภาพของพวกเขาได้ การที่ปัญหาความรู้สึกละเลยไม่ได้ถูกแก้ไข กลับยิ่งสร้างอุปสรรคที่ยากจะฝ่าฟันให้กับพวกเขาตั้งแต่วัยเด็กเติบโตเป็นวัยรุ่นและเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะด้วยข้อจำกัดในโอกาสที่จะเข้าถึงการศึกษา หรือการที่ไม่สามารถเดินทางได้อย่างอิสระดังเพื่อนร่วมชาติคนอื่น ๆ เยาวชนเหล่านี้มักจะพบว่าภาวะไร้สัญชาตินั้นก็กีดกันพวกเขาจากอิสรภาพ ลดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงจากความยากจนและความเป็นคนชายขอบที่พวกเขาต้องเผชิญตลอดมา หลายคนเปิดเผยถึงความพยายามที่จะสามารถดำรงชีวิตด้วยปัจจัยพื้นฐานเท่านั้น แต่ไม่สามารถคาดหวังไปไกลได้ถึงอนาคตเลย

ความไม่แน่นอนและความหวังอันเลือนราง

เยาวชนจากกิจกรรมนี้ส่วนมากเปิดเผยถึงความรู้สึกเมื่อใกล้จะจบการศึกษาว่า พวกเขาารู้สึกว่าภาวะไร้สัญชาติจะส่งผลกระทบต่ออนาคตของพวกเขา วิกาช อายุ ๒๓ ปี จากประเทศมาเลเซีย กล่าวว่า “ตลอดทั้งชีวิตของเรามีแต่เครื่องหมายคำถาม” คำกล่าวนี้สื่อถึงความคับข้องใจ, ความรู้สึกถึงความไม่แน่นอน และความหวังอันเลือนรางของอนาคตของเยาวชนทั้งหลายได้อย่างชัดเจน วิกาชและคนอื่น ๆ ต้องการที่จะเดินทางไปทำงานที่สิงคโปร์หรือไม่กี่อินเดีย แต่การที่พวกเขาไม่มีหนังสือเดินทาง แต่การเดินทางออกจากพรมแดนของประเทศของตน ยังอาจจะทำให้ถูกจับกุมได้

จาวีเย วัย ๑๙ ปี จากสาธารณรัฐโดมินิกัน ซึ่งขณะนี้ทำงานเป็นคณานกก่อสร้าง ไม่สามารถทำความเข้าใจให้เป็นจริงได้ เนื่องจากเขาไม่มีเอกสารที่จะพิสูจน์สัญชาติ เขาจึงขาดคุณสมบัติที่จำเป็นต่อการ

ศึกษา เขาบอกว่า “ผมอยากเรียนกฎหมาย เพราะการเป็นทนายความเป็นอาชีพที่ผมให้ความนับถือ ความฝันของผมคือการฝึกฝนวิชากฎหมาย เพื่อจะได้ช่วยเหลือคนที่ประสบปัญหา”

เยาวชนไร้สัญชาติหลายคนตระหนักถึงโอกาสในการทำงานของพวกเขาที่ลดน้อยลงมาก เนื่องจากข้อจำกัดในการเดินทางเพื่อหางานทำนอกพื้นที่ชุมชน ดังเช่นที่ คิง วัย ๑๙ ปี จากประเทศไทย กล่าวว่า “การที่จะได้งานที่นั่น ต้องอาศัยประสบการณ์การทำงานที่สั่งสมมา แต่ทุกครั้งที่ผมต้องการจะเดินทางออกนอกเขตอำเภอ ผมต้องไปขอใบอนุญาต มันเป็นอุปสรรคมาก ซึ่งหมายความว่าผมพลาดโอกาสที่จะหาประสบการณ์เพื่อเอาไปแข่งขันกับคนอื่น ๆ ผมได้แต่มองดูคนอื่น ๆ ก้าวไปข้างหน้า บางครั้งมันทำให้ผมรู้สึกสิ้นหวังเลยทีเดียว”

ด้วยความมูมานะและมุ่งมั่น เยาวชนไร้สัญชาติบางคนสามารถผ่านการคัดเลือกเข้าไปได้ แต่แล้วกลับต้องถูกปฏิเสธที่จะรับเข้าทำงานเพียงเพราะความที่ไม่มีสัญชาติ ซึ่งถือว่าพวกเขาขาดคุณสมบัติที่ได้กำหนดไว้

คาวิตา จากประเทศมาเลเซีย อยากรจะเป็นครูสอนศิลปะ แต่ไม่มีวิทยาลัยได้รับเธอเข้าเรียน เพราะเธอไม่มีสัญชาติ แต่ด้วยความที่ยอ่ท่อของเธอ เธอสมัครงานในโรงเรียนอนุบาลที่ท้องถิ่นแห่งหนึ่ง แต่แทนที่จะถูกปฏิเสธในขั้นตอนการสัมภาษณ์งาน เธอกลับถูกปฏิเสธการจ้างเพราะเธอไม่สามารถเปิดบัญชีธนาคารได้ ปัจจุบันนี้เธอทำงานในร้านขายของชำของเพื่อน คาวิตา บอกว่า “มันเป็นงานที่ไม่มีความก้าวหน้า แต่สำหรับตอนนี้แล้วงานนี้ช่วยฉันมาก ตราบใดที่ฉันยังไม่มีสัญชาติและไม่สามารถไปทำงานที่อื่นได้ แต่ฉันยังคงหวังว่าสักวันจะได้เป็นครู มันเป็นความฝันของฉันตั้งแต่ยังเล็ก ตอนนี้ฉันสอนพิเศษให้กับเด็กๆ ที่บ้านลุงของฉัน นี่เป็นสิ่งที่ทำให้ความฝันของฉันยังคงอยู่”

การที่ขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ เยาวชนไร้สัญชาติจำนวนมากผันตัวเองเข้าเรียนสายวิชาชีพหรือทำงานอาสาศักดิ์เพื่อที่จะได้ฝึกทักษะที่เป็นประโยชน์ วาเลนตินโน ชายหนุ่มไร้สัญชาติชาวโรมาวัย ๒๑ ปี พยายามร้องขอต่อสภาเทศบาลให้อนุญาตให้เขาเรียนหลักสูตรการทำอาหารอบ เขาเล่าว่า “ผมจบหลักสูตรการทำพิซซ่าของเทศบาล ผมทำได้ค่อนข้างดีเลยทีเดียว ผมเคยทำงานในร้าน

ขายพิซซ่าของเพื่อน แล้วมีลูกค้าถามว่า ในร้านนี้มีปรมจารย์ด้านการทำพิซซ่าอยู่หรือ ผมเคยกระทั่งสอนการทำพิซซ่าให้กับแรงงานชาวบังคลาเทศ ผมอยากจะมีร้านพิซซ่าเป็นของตัวเอง แต่การที่จะเปิดร้านได้นั้น ผมต้องมีสัญชาติ ผมอยากหางานทำ อายกมีบ้าน ผมอยากมีชีวิตเหมือนกับคนปกติทั่วไป สำหรับคนอื่นแล้ว สิ่งเหล่านี้อาจจะไม่สำคัญ แต่สำหรับผม มันตรงกันข้าม”

ความฝันที่เลื่อนราง

สิ่งหนึ่งที่เด็กและเยาวชนไร้สัญชาติในกิจกรรมนี้มีเหมือนกัน คือ ความฝัน แต่ความฝันนั้นก็จางหายไปก่อนที่พวกเขาจะรู้ตัวด้วยซ้ำ คนที่มีพรสวรรค์และมีความมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือชุมชนและสังคมต่างถูกบีบบังคับให้ต้องอยู่ในกรอบที่จำกัดสำหรับคนไร้สัญชาติ จูเลีย วัย ๑๖ ปี จากสาธารณรัฐโดมินิกัน กล่าวว่า “ฉันอยากจะเป็นหมอ ฉันอยากจะช่วยเหลือคนในชุมชนทุกคนที่เจ็บป่วย คุณคงไม่ช่วยเฉพาะคนที่ไม่มีเงินหรอก แต่ตอนนี้ฉันหมดหวัง เพราะว่าฉันไม่มีเอกสารแสดงสถานะประจำตัว ฉันคงไม่สามารถเข้าสอบจบชั้นมัธยมแล้วไปเรียนต่อมหาวิทยาลัยได้”

จิแรร์ จากสาธารณรัฐจอร์เจีย ผู้ซึ่งมีความฝันจะเป็นนักมวยปล้ำ รู้ดีว่าเวลาจำกัด เขาบอกว่า “ไม่มีประตูบานใดในโลกเปิดต้อนรับผม ทุกคนต่างออกไปตระเวนแข่งขันกันหมดแล้ว เหลือแต่ผมคนเดียวที่ต้องอยู่ข้อมที่นี้ ครูฝึกให้กำลังใจผมมาก เขาบอกกับผมให้อดทนและพยายามฝึกซ้อม แต่พอเพื่อนๆ กลับมา พวกเขาจะมีเรื่องเล่าใหม่ๆ มากมาย ผมได้แต่ฟังพวกเขาเล่า แต่ข้างในใจจริงๆ แล้ว

ผมร้องไห้ แต่ส่วนหนึ่งผมก็ยังหวังที่จะเป็นครูฝึกที่ดี เป็นตัวอย่างให้เด็กรุ่นใหม่ๆ แต่สิ่งหนึ่งที่ผมจำเป็นต้องมี เพื่อที่จะทำตามความฝันได้ นั่นคือ สัญชาติ”

อาตี วัย ๑๘ ปี เชื้อสายอาช่าจากประเทศไทย เป็นนักเรียนคนหนึ่งที่มีความมุ่งมั่นและเอาจริงเอาจัง เธอมีความภาคภูมิใจในโรงเรียนและชุมชนของเธอ เธอเป็นหัวหน้ากลุ่มนักเรียนอาสาสมัครในการทำกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโครงการคืนป่าสู่ชุมชน, โครงการต่อต้านยาเสพติดในชุมชน และให้ความช่วยเหลือแก่คนที่ได้รับการบำบัดการติดยาเสพติด ทั้งเพื่อนและครูต่างชื่นชมเธอ อาตีบอกว่า ความฝันที่แท้จริงของเธอคือการเต้นรำ “ฉันอยากจะเป็นครูสอนเต้นรำ ฉันอยากจะทำคอนเสิร์ตไทยและการรำประเภทอื่นๆ ให้กับนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ฉันอยากจะมีส่วนในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมไทยให้กับคนทั่วโลกได้เห็น แต่ฉันคิดว่ามันคงจะเป็นไปไม่ได้เพราะว่าฉันไม่มีสัญชาติไทย”

อาตี วัย ๑๘ ปี
จากประเทศไทย

จาเวีย วัย ๑๙ ปี
จากสาธารณรัฐโดมินิกัน

อาตี๋มีความกังวลว่า การที่เธอไม่มีสัญชาตินั้น จะทำให้เธอไม่สามารถทำตามความฝันได้ และเธอก็คงจะต้องกลับไปทำงานในไร่ของครอบครัว เพื่อนร่วมชั้นของเธอต่างก็มีความฝันเช่นกัน ฝันอยากจะเป็นครูสอนคณิตศาสตร์, เป็นตำรวจ, เป็นนักดนตรี แต่พวกเขาก็ยังเฝ้ารอที่จะได้สัญชาติไทย พวกเขาต่างก็มีเชื้อสายอาซาและหลายคนก็ไม่มีสัญชาติ

อย่างไรก็ตาม ในบางประเทศ ความหวังยังไม่สูญสิ้นไป เนื่องจากรัฐบาลได้เริ่มตระหนักถึงความสำคัญในการให้สัญชาติแก่เยาวชนเหล่านี้ที่ล้วนส่งผลต่อชีวิตของพวกเขา เพื่อที่พวกเขาจะสามารถทำคุณประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติได้ต่อไป

เนื่องจากการปฏิรูปครั้งสำคัญของประเทศไทยในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายสัญชาติและการทะเบียนราษฎร และแผนปฏิบัติงานแห่งชาติในประเด็นเรื่องสัญชาติและสถานะบุคคล นำมาซึ่งความหวังในอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ที่ซึ่งอาตี๋และเพื่อนๆ ได้เรียน เล่นและเติบโตมาด้วยกัน อำเภอแม่ฟ้าหลวงมีความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาสัญชาติและเอกสารประจำตัวต่างๆ ที่เด็กๆ ดังเช่นอาตี๋กำลังเผชิญอยู่ และได้มีการวางยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว นายอำเภอแม่ฟ้าหลวงได้ตระหนักถึงคุณค่าที่เด็กๆ เหล่านี้มีต่อการได้เป็นผู้ถือบัตรประจำตัวประชาชนที่แสดงถึงการถือสัญชาติไทย นายอำเภอกล่าวว่า “ผมรู้สึกสงสารและเห็นใจคนที่ไม่มีสัญชาติเป็นอย่างมาก ผมรู้ว่าไม่มีสิ่งใดที่จะมาทดแทนสิทธิที่เด็กๆ เหล่านี้พึงมี มากไปกว่าการได้เป็นคนไทย”

การดำเนินการในลักษณะเดียวกันนี้ได้เกิดขึ้นในอีกหลายประเทศเช่นกัน เช่น ในประเทศโกตดิวัวร์ มีการดำเนินการให้บุคคลไร้สัญชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศมาเป็นระยะเวลานานสามารถยื่นขอสัญชาติโหวตเรียนได้ ในสาธารณรัฐจอร์เจีย การปฏิรูปกฎหมายเมื่อไม่นานมานี้ อนุญาตให้มีการกำหนดสถานะบุคคลของคนไร้สัญชาติที่ถือต่อการยื่นขอสัญชาติได้ ประเทศมาเลเซีย รัฐบาลได้จัดให้มีโครงการเพื่อเพิ่มและรณรงค์ให้เห็นความสำคัญของการมีสัญชาติ มีการเปิดรับคำร้องขอสัญชาติของบุคคลไร้สัญชาติ เพื่ออนุมัติการให้บัตรประจำตัวประชาชนโดยผ่านการดำเนินงานของหน่วยงานภาคประชาสังคม ในสาธารณรัฐโดมินิกัน มีการคืนสัญชาติให้กับบุคคลไร้สัญชาติที่ถูกเพิกถอนสัญชาติไปก่อนหน้านี้ และประเทศอิตาลีกำลังมีการพิจารณาเข้าเป็นรัฐภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยการลดภาวะไร้สัญชาติ (1961 Convention on the Reduction of Statelessness) ซึ่งมีมาตรการที่สำคัญในการป้องกันภาวะไร้สัญชาติที่เกิดขึ้นในเด็กกรวมอยู่ด้วย

สี่สี่สี่ ที่นาคือบ้านของฉัน

คำกล่าวที่มีพลังที่สุดที่ได้จากการทำกิจกรรมการแลกเปลี่ยนกับเด็กและเยาวชนในครั้งนี่คือ การมีอยู่ของพวกเขาและความต้องการการยอมรับ คำกล่าวดังเช่น “ฉันเป็นมนุษย์คนหนึ่ง” “สิ่งที่คุณเห็นด้วยตาของคุณเองก็คือ ฉันมีตัวตน” “ฉันเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนี้” “พวกเราล้วนอยู่บนโลกใบนี้” เป็นคำกล่าวที่ถูกละทิ้งจนออกมา นอกจากการเป็นคนที่ไม่ไร้สัญชาติในประเทศที่พวกเขาเกิดและได้อยู่อาศัยมาตลอดชีวิตแล้วนั้น เด็กและเยาวชนเกือบทุกคนต่าง

รู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับประเทศของตน พาโลมา จากสาธารณรัฐโดมินิกัน กล่าวว่า “ฉันรู้สึกที่ตัวฉันเป็นคนโดมินิกัน ไม่ว่าจะมียัตรประจำตัวหรือไม่ก็ตาม”

ไม่มีเด็กหรือเยาวชนคนใดเลือกที่จะเป็นคนไร้สัญชาติ และภาวะไร้สัญชาตินี้ไม่ได้หยุดยั้งพวกเขาจากความรู้สึกผูกพันหรือความต้องการเป็นส่วนหนึ่ง หรือความปรารถนาดีที่พวกเขามีต่อประเทศ จูลิโอ วัย ๒๓ ปี จากสาธารณรัฐโดมินิกัน กล่าวว่า “นี่เป็นประเทศที่ดี

ไซแนป ผู้ลี้ภัยชาวซีเรีย
จากประเทศจอร์แดน
และลูกชายของเธอ

ที่สุดในโลก และทุกประเทศต่างก็มีปัญหาที่เราจะต้องร่วมกันแก้ไข แต่การที่จะทำเช่นนั้นได้ คุณจะต้องมีบัตรประชาชน” กฎหมายระหว่างประเทศให้ความสำคัญกับสิทธิที่เด็กทุกคนต้องมีสัญชาติ ซึ่งถูกระบุไว้อย่างชัดเจนในมาตรา ๗ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งได้รับการรับรองจากประเทศภาคีเกือบทุกประเทศในโลก ซึ่งมาตรา ๗ นี้ระบุไว้ว่า “เด็กพึงได้รับการจดทะเบียนทันทีหลังการเกิด และพึงมีสิทธิหลังการเกิดโดยการมีชื่อ สิทธิที่จะมีสัญชาติ และสิทธิเท่าที่จะเป็นไปได้จากรับรู้และเลี้ยงดูจากบิดามารดาของตน”

การคุ้มครองนี้ได้สะท้อนอยู่ในตราสารระดับสากลและระดับภูมิภาคหลายแห่งด้วยกัน องค์การด้านสิทธิมนุษยชนและองค์กรต่างๆ ของสหประชาชาติต่างได้มีการเน้นย้ำถึงหลักการผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก ว่าเด็กควรจะได้รับ ความคุ้มครองจากภาวะไร้สัญชาติ

การแก้ปัญหาภาวะไร้สัญชาติที่เกิดขึ้นในเด็กที่ดีที่สุด คือการให้สัญชาติของประเทศที่พวกเขาเกิดและอาศัยอยู่มาทั้งชีวิต นี่เป็นสิ่งที่ควรจะได้รับการดำเนินการโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อที่จะได้ไม่มีเด็กคนใดที่เติบโตและเผชิญกับปัญหาอันเนื่องมาจากภาวะไร้สัญชาตินี้ นี่ไม่ใช่เป็นเพียงเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเท่านั้น แต่ยังเป็นประโยชน์ต่อประเทศในการแก้ปัญหาภาวะไร้สัญชาติ แต่กำเนิดหรือเป็นการแก้ปัญหาโดยเร็วที่สุดด้วย เด็กไร้สัญชาตินั้นควรจะได้รับอนุญาตให้มีสิทธิขั้นพื้นฐาน รวมไปถึงการเข้าถึงการศึกษา การสาธารณสุข จนกระทั่งการได้มาซึ่งสัญชาติ สิ่งเหล่านี้ล้วนเอื้อประโยชน์ต่อการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม

เมื่อปัญหาด้านสถานะบุคคลได้รับการแก้ไขแล้วนั้น เด็กไร้สัญชาติจะสามารถทำตามความฝันและทำประโยชน์ให้กับสังคมได้ วิลเลียม วัย ๑๘ ปี กล่าวว่า “ตอนนี้ฉันมีบัตรประชาชน ฉันมีหลักฐานแสดงว่าฉันเป็นชาวโดมินิกัน และฉันก็สามารถทำสิ่งต่างๆ เช่นเดียวกับที่ชาวโดมินิกันคนอื่น ๆ ทำได้”

การป้องกันและหาทางออกให้กับปัญหาภาวะไร้สัญชาติของเด็กนั้น เป็นเป้าหมายประการหนึ่งของ UNHCR #IBELONG โครงการรณรงค์เพื่อยุติภาวะไร้สัญชาติภายในระยะเวลา ๑๐ ปี (UNHCR's Campaign to End Statelessness in 10 Years) ในการที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าว UNHCR สนับสนุนให้ทุกประเทศมีมาตรการดำเนินการที่สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานสากลเพื่อยุติปัญหาภาวะไร้สัญชาติของ UNHCR (UNHCR's Global Action Plan to End Statelessness) ข้อที่ ๒, ๓, ๔ และ ๗ ดังนี้

- ยินยอมให้เด็กถือสัญชาติของประเทศที่เด็กนั้นถือกำเนิด ซึ่งถ้าไม่ดำเนินการเช่นนั้น เด็กจะตกอยู่ในภาวะไร้สัญชาติ
- แก้ไขกฎหมายที่ไม่อนุญาตให้มารดาส่งผ่านสัญชาติของตนไปยังบุตรได้เช่นเดียวกับบิดา
- ยกเลิกกฎหมายและการปฏิบัติที่ปฏิเสธสัญชาติของเด็กด้วยสาเหตุทางชาติพันธุ์, เชื้อชาติ หรือศาสนา
- รับประกันว่ามีมาตรการจดทะเบียนการเกิดให้กับเด็กทุกราย เพื่อป้องกันภาวะไร้สัญชาติ

สถานการณ์ความขัดแย้งในประเทศซีเรีย ซึ่งนับว่าเป็นวิกฤตด้านมนุษยธรรมที่ใหญ่ที่สุดของโลก เป็นสาเหตุให้ผู้ลี้ภัยจำนวนกว่าสี่ล้านคนต้องเดินทางออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน การอพยพครั้งใหญ่นี้ทำให้เด็กมีความเสี่ยงต่อการเป็นบุคคลไร้สัญชาติ ทั้งนี้เนื่องด้วยกฎหมายสัญชาติของซีเรียที่มีลักษณะกีดกันทางเพศ ทำให้มีเพียงบิดาเท่านั้นที่จะสามารถส่งผ่านสัญชาติไปยังบุตรได้ แต่สถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นนี้ได้ทำให้ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ของครอบครัวผู้อพยพชาวซีเรียสูญเสียผู้เป็นพ่อ ผู้ซึ่งสามารถพิสูจน์สัญชาติ ทำเอกสารรับรองการเกิดที่ต้องระบุชื่อของพ่อผู้เป็นชาวซีเรียเพื่อใช้ในการพิสูจน์สัญชาติของเด็ก พ่อผู้ลี้ภัยชาวซีเรียคนหนึ่งกล่าวว่า “ถ้าพวกเขาไม่มีใบเกิดก็เหมือนกับว่าพวกเขาไม่มีตัวตน”

ริม วัย ๒๑ ปี ถูกบังคับให้ต้องลี้ภัยออกจากประเทศซีเรียเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ขณะที่เธอตั้งครภ์อยู่และหลังจากที่ระเบิดได้สังหารสามีและทำลายบ้านของเธอไป หลังจากที่หนีภัยเข้ามาถึงประเทศจอร์แดน เธอได้ให้กำเนิดบุตรชายชื่อ อัดนัน ในโรงพยาบาลที่ตั้งอยู่ภายในบริเวณค่ายผู้ลี้ภัยในเมืองซาดารี ริมตระหนักดีว่ากระบวนการจดทะเบียนการเกิดให้กับอัดนันนั้นเป็นเรื่องยาก เนื่องจากเธอได้สูญเสียสามีไปแล้วและเธอยังไม่มีทะเบียนสมรสที่ออกให้โดยทางการซีเรีย ซึ่งถือว่าเป็นหลักฐานทางกฎหมายชิ้นสำคัญที่ใช้ในการจดทะเบียนการเกิดของเด็กทุกคนในทุกประเทศที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคนี้ ผู้ลี้ภัยชาวซีเรียจำนวนมากมีความฝันว่า วันหนึ่งพวกเขาจะกลับไปยังซีเรียและจะได้เลี้ยงดูลูกๆ ที่นั่นอย่างมีความสุข ไมอัมมัด อายุ ๓๓ ปี ผู้เป็นพ่อของเด็กสามคนมีความกังวลใจ เขาบอกว่า “วันหนึ่งเราจะได้กลับไปยังซีเรีย แต่จะเป็นไปได้อย่างไร ถ้าผมไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าลูกๆ ของผมเป็นชาวซีเรีย”

อย่างไรก็ตาม นับว่าเป็นความโชคดีที่รัฐบาลจอร์แดนได้จัดตั้งศาลเพื่อพิจารณาสถานะบุคคล (Sharia court) และแผนกสถานะราษฎรขึ้นภายในค่ายผู้ลี้ภัยเมืองซาดารี เพื่อดำเนินการในจดทะเบียนสมรสให้ถูกต้องตามกฎหมายและเป็นหลักประกันว่าเด็กทุกคนที่ถือกำเนิดขึ้นมีทะเบียนการเกิด ซึ่งเอกสารดังกล่าวจะเป็นหลักฐานแสดงตัวตนและแสดงความเชื่อมโยงของเด็กที่มีต่อประเทศซีเรีย ผู้อำนวยการแผนกสถานะราษฎร ได้กล่าวไว้ว่า “ไม่ว่าสถานการณ์จะเป็นเช่นไร ตราบใดที่มีเด็กเกิดในแผ่นดินของจอร์แดน ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของเราที่จะต้องจดทะเบียนการเกิดให้กับพวกเขา” ในช่วงระยะเวลาสองปีนี้ เด็กผู้ลี้ภัยชาวซีเรียจำนวน ๓,๕๙๗ รายที่เกิดในค่ายผู้ลี้ภัยเมืองซาดารีได้รับการจดทะเบียนการเกิด

เด็กและเยาวชนไร้สัญชาติไม่ได้เรียกร้องการมีสิทธิพิเศษใดๆ พวกเขาต้องการเพียงแค่การปฏิบัติและโอกาสที่เท่าเทียมกับเด็กคนอื่น ๆ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของเราที่จะให้โอกาสเหล่านี้แก่พวกเขา

**“ฉันหวังว่าจะมีชีวิตปกติ
ดังเช่นเพื่อนของฉันและคนอื่นๆ”**

คาวิตา วัย ๒๒ ปี จากประเทศมาเลเซีย

UNHCR
The UN Refugee Agency

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อการมีส่วนร่วม
และให้การสนับสนุนโครงการ #IBELONG
โปรดเข้าชมที่ www.unhcr.org/ibelong

รูปหน้าปก
ธา ซา วัย ๑๘ ปี จากประเทศมาเลเซีย
© UNHCR / R. ARNOLD

ด้วยเหตุผลเพื่อการคุ้มครองบุคคล มีการใช้นามสมมติแทนบางบุคคลในรายงานฉบับนี้

UNHCR
The UN Refugee Agency

จัดทำโดย
ฝ่ายความคุ้มครองระหว่างประเทศ
UNHCR
เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

